

Sedaj je treba pobrati prtljago, a ne veš, komu bi jo izročil, kajti razni fakini strašno kriče okrog tebe in se ti ponujajo na službo. Sreča, da prihajajo tudi dragomani pojedinih gostilnic perskih, kateri ti na velikej karti kažejo ime dotične gostilnice.

„Pest?“

„Ha, to je naša gostilnica,“ omenil sem Božidaru. „Ali ne dajte še torbe iz rok, nikakor ne.“

„Gospoda, le zanesita se na tega dragomana“, šepne mi poleg stoječ mornar, Dalmatinec. „Sami pošteni ljudje!“

„Nič se ne bojte!“ ogovori naju peštanski dragoman, ki je bil ujel na uho naše šepetanje. „Jaz sem Bačvanin, le z menoj!“

„Hvala Bogu!“ vzdihnil sem globoko. „Prve besede, ki jih slišim v Carjemgradu, hrvatske so.“

Sedaj se nisem prav nič bal, šel sem za dragomanom v Pero.

(Dalje prihodnjič.)

Narodno-gospodarske reči. Trgovinska in obrtniška zbornica.

C. kr. deželna vlada javila je trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani:

Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je s porazumom z vis. c. kr. ministerstvom notranjih reči glede vprašanja, v katero obrtno vrsto je uvrstiti obrtensko izdelavo svedrov in kovanih dragotin, naznanilo naslednje:

Glede obrtenske izdelave svedrov naj veljajo še vedno naredbe, izdane z ministerskim ukazom z dne 10. novembra 1886. l. št. 38.597, po katerih spada to izdelovanje v vrsto surovodelnih kovačev.

Obrtensko izdelovanje kovanih dragotin je del pod št. 8 v ministerskem ukazu z dne 30. junija 1884. l., drž. zak. št. 110, vzprejetega rokodelskega obrta „fino-delnih kovačev.“ To pa ne jemlje ključarjem in kovačem pravice do izdelovanja svedrov in kovanih dragotin vsled njimi pristojne obrte pravice.

Uže z ukazom z dne 7. septembra 1888. l. št. 32.697 opozorile so se izvažajoče firme na neprilike, ki nastajajo iz tega, da adresujejo dopise do c. in kr. konsulskih uradov, dasi niso privatne vsebine, do osebe uradnega načelnika.

Ker je pa trgovinsko ministerstvo po c. in kr. ministerstvu unanjih reči zopet dozvedelo, da še vedno tako ravnajo domače firme, pozivlje častito zbornico, naj na to gleda, da bodo izvažajoče firme svoje dopise adresovale le do c. in kr. konsulskih uradov.

Glede tega, ali je imena in firme, ki obsezajo samo črke in besede, smatrati za znamke po smislu zakona o znamčni obrani z dne 6. januarja 1890. l. drž. zak. št. 19, ter jih je toraj moči vpisovati, naznanja se častiti zbornici po sporazumu s kraljevim ogrskim trgovinskim ministerstvom naslednj:

Imen in firm, ki niso združene ali sestavljene s kakovo podobo, ampak sestoje zgoli iz črk in besed popolnoma izpisanih ali izkrajšanih, ali so opisana s čr-

tami, potezami in pikami, ni vpisovati kot znamke, ker takih besed in črk ni moči smatrati za „posebna znamenja“ v oznamenilo blaga po smislu § 1. rečenega zakona o znamčni obrani in so po § 3. točka 2. istega zakona izključene od vpisa.

Vendar takova samo iz črk in besed sestavljena imena in firme lahko rabijo v to upravičenim po smislu § 5. rečenega zakona o znamčni obrani v oznamenilo blaga ravno tako kakor vpisane znamke, ter so tako rabeča, dasi tudi niso vpisana, po smislu § 24. istega zakona pod znamčnopravno obrano.

To se naznanja častiti zbornici zategadelj, da bode po tem načelu ravnala blagovnih oznamenil za vpis s to opomojo, da bode, kadar se ne bode dovolil vpis, postopati, kakor vелеva člen VIII. zadnji in predzadnji odstavek poučila za spisovanje znamčnih vpisnikov.

Po tem tudi ni treba razlagati, da so za vpis sposobne znamke, kadar obsezajo poleg „posebnih znamenj“ tudi imena in firme, ki so toraj le del znamke.

V zadnji seji trgovske in obrtniške zbornice poročamo naslednje:

Seji je predsedoval podpredsednik gospod Ivan Perdan, navzočni so bili nastopni gospodje zbornični udje: Oroslav Dolenc, Ivan N. Horak, Fran Hren, Alojz Jenko, Janko Kersnik, Anton Klein, Fran Kollman, Maks Krenner, Karol Luckmann, Fran Omersa, Tomaž Pavšler, Vaso Petričič, Josip Ribič, Fran Ks. Souvan in Jarnej Žitnik.

Gospod prvomestnik izjavi, da je za sklepčnost potrebno število zborničnih udov navzočnih, otvori sejo ter imenuje za overovatelja zapisnika gospoda Frana Kollmana in Maksa Krennerja.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Gospod zbornični svetnik Anton Klein poroča o prošnjah učencev in učenk c. kr. strokovnih šol v Ljubljani za podelitev ustanov. Za te je prosilo na novo na c. kr. strokovni šoli za lesno obrt 25 učencev, za podaljšanje in če mogoče za povikšanje 10 in le za podaljšanje 9, tedaj vkup 44. Na c. kr. strokovni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo je pa na novo prosilo za ustanove 17 učenk, za podaljšanje, oziroma povikšanje, pa 8, tedaj vkup 25.

Ker je kranjska hranilnica dovolila ustanove 8 učencem in 8 učenkam, ostalo je še nerešenih prošenj 36 učencev in 17 učenk. Zbornica je za preteklo šolsko leto podelila ustanove 6 učencem in 1 učenki. Ker se razmere teh niso premenile in jih vodstvo šole celo priporoča, da bi se jim povikšale, je odsek mnenja, da bi se jim ustanove vsaj pustile, učenki pa ustanova za 20 gld. povikšala. Ker bode slavni deželni odbor najbrž vsem onim, kateri so imeli doslej deželne ustanove, te podaljšal in to storil tudi brez dvoma slavni občinski svet mesta ljubljanskega, zato misli odsek, da se na teh prošnje zbornici ni ozirati. Treba pa se je ozirati na prošnje onih, kateri nimajo še ustanov. Teh je 23 učencev in 11 učenk. Od učencev dobilo je 8, od učenk

pa 4 ustanove od deželne odbora. Ko je poročevalec utemeljil nasvete odsekov, predlaga: Slavna zbornica naj dovoli naslednjim učencem c. kr. strokovne šole za lesno obrt in učenkama c. kr. strokovne šole za umetno vezenje in to do končanega 4. oziroma 2. leta ustanove: Marguču Josipu, Presterlu Frančišku, Stari-ju Karolu, Cibru Frančišku, Črnetu Karolu, Črnivcu Josipu, Repiču Alojziju, Pretnarju Frančišku, Kankeljnu Josipu, Habjanu Jarneju, Kosmaču Antonu, Perko Josipu, Kmet Emiliji in Dragar Antoniji. Predlog se sprejme.

III. Gospod zbornični svetnik Vaso Petričič poroča o prošnjah za ustanove onemoglim obrtnikom. C. kr. deželna vlada je, kakor se je uže omenilo, z dopisom od 11. novembra 1889. št. 12501 javila, da je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo z ukazom od 23. oktobra 1889. l., št. 42.259 izjavilo, da sme zbornica iz svojih sredstev ustanovne izplačati, katere je povodom četrdesetletnice Njih eličanstva cesarja Frana Josipa I. ustanovilo. Na razpis v listih došlo je 22 prošenj. Od teh 22 prositeljev je bilo lanskega leta dobilo ustanove 6. Ker je pa letos mnogo drugih, tudi zelo potrebnih prosilo, mislil je odsek, da se mora gledati na to, da ne dobe eni in isti dve leti zaporedoma ustanove, ako ni prav posebno važnih vzrokov. Odsek pritrjuje, da so vsi lanskega leta potrebni, ali, ako se hoče zbornica ozirati tudi na druge, se ne more ozirati na vse te. Gospod poročevalec natančno poroča v vsaki prošnji in priznava, da so skoraj vsi prositelji tako potrebni, da zaslužijo ustanovo, ali ker je ustanov le 8, je nemogoče vsem vstreči. Med najbolj potrebne šteje odsek: Antona Knobleharja kateri trpi na hrbtni sušici in je slep; bivšega 74 let starega krojača Antona Sigmunda, 71 let starega čevljarja Kaj. Pogačnika, bolnega mizarja Gregorja Kobilca, 84 let starega čevljarja Pavla Jazbeca, 72 let starega krojača Janeza Bilca, 80 let starega rokovičarja Ljudevita Gliho in 76 let starega krojača Janeza Rotha. Z ozirom nasvetuje gospod poročevalec v odsekovem imenu: Slavna zbornica naj podeli povodom praznovanja četrdesetletnice Njih Veličanstva cesarja Frana Josipa I. ustanovljene ustanove po 25 gld. naslednjim onemoglim obrtnikom: Knobleharju, Sigmundu, Pogačniku, Kobilci, Jazbecu, Bilcu, Glihi in Rothu. — Predlog se sprejme.

IV. Gospod zbornični svetnik, Janko Kersnik poroča o maksimalni tarifi za goveje meso v občini Črnomlji. C. kr. deželna vlada je na predlog občinskega odbora Črnomeljskega določila za nadrobno prodajo govejega mesa v tej občini maksimalno tarifo v znesku 38 kr. za kilo. Zoper to tarifo sta se pritožila mesarja Črnomeljska in prosila, da se poviša na 40 kr. Zvedenec pobija v pritožbi navedene razloge in pravi, da se v tem okraju ni znižalo število govedi ter je veliko boljše nego mala hrvatska, katero Črnomeljci kupujejo ali za klanje, bol redko pa za rabo; dalje omenja, da pobijajo v Črnomlji hrvatsko in domačo živino, da hodijo Črnomeljski mesarji v Karlovec le na velike semnje

zaradi tega, da nakupujejo zelo po ceni hrvatsko živino, a ne zato, ker je domača živina predraga, da Črnomeljski krčmarji ob tržnih dneh le drobnico koljejo za svoje goste, a ne za prodaj, ob 7 letnih semnjeh pa zakoljeta samo dva krčmarja vsak po eno leto staro živinče, a tudi ne vselej; da mesarji v Metliki in v Semiči govedino zato po 40 kr. kilo prodajajo, ker so Črnomeljski povišali ceno, po njih pa se vedno ravnao vnanji mesarji. Prej so sekali v obeh krajih po 35 do 38 kr., da je sedanja maksimalna tarifa po 38 kr. kilo še previsoka in mesarjem zato neljuba, ker ne morejo cen več samovoljno povišavati. Občinski odbor se je pa izjavil, da kaže glede na ceno živini znižati tarifo mesu na 36 kr., ne pa zvišati je na 40 kr. Tudi c. kr. oblastvo se ni izreklo za povišanje maksimalne tarife od 38 na 40 kr. Ker so tedaj vsi, katerim morajo razmere v občini Črnomeljski dobro znane biti, zoper višo tarifo, ni se na prošnjo mesarjev moči ozirati. Z opomnjo zvedenčevu se ujema sklep občinskega odbora, da je znižati sedanjo tarifo od 38 na 36 kr. Če pomislimo, da je bila maksimalna tarifa določena z ukazom c. kr. deželne vlade z dne 25. junija 1890. l., sklep občinskega odbora Črnomeljskega zaradi znižanja na 36 kr. pa več mesecev pozneje, je skoraj gotovo, da je občinski odbor ta svoj sklep storil vsled tega, ker se je v tem času živina učenila. Po tem takem je vendar ozirati se na predlagano zvišanje maksimalne tarife, ker je primerno živinski ceni, in to tembolj, ker so v prvi vrsti živinske cene merodavne za določitev maksimalne tarife. Glede na navedene razmere predlaga odsek: Častita zbornica naj se izjavi za znižanje dosedanje maksimalne tarife za nadrobno prodajo govejega mesa za občino Črnomeljsko od 38 na 36 kr. — Predlog se sprejme.

V. Gospod zbornični svetnik, Janko Kersnik poroča o maksimalni tarifi za goveje meso v občini Tržiči. Občinski zastop Tržiški obrnil se je do c. kr. deželne vlade, da bi se ustanovila maksimalna tarifa za nadrobno prodajo govejega mesa in sicer po 44 kr. kilo brez priklade in po 40 kr. s priklado. Mesarji pa prosijo, da bi se določila tarifa s 50 kr. za vsak kilo mesa in ko bi se napravili dve tarifi, naj bi pa bila tarifa najboljšemu mesu 60 kr. in drugemu pa 44 kr. Zvedenec se je izrekel, da bi se mesu I. vrste postavila tarifa 48 kr. in II. vrste 36 kr. C. kr. okrajno glavarstvo je bilo mnenja, da zdaj ni treba maksimalne tarife, ker bodo mesarji najbrž sami znižali ceno mesu, ker so tudi v Kranji to storili in je cena mesu 46 kr. To se pa ni zgodilo, temveč, kakor poroča županstvo v Tržiči, je cena še vedno 50 kr. Odsek je mnenja, da bi bila primerna cena za meso I. vrste 46 kr. in II. pa 42 kr. in ko bi slavna vlada ne hotela dovoliti dveh tarif pa 44 kr. in tedaj tudi nasvetuje: Slavna zbornica naj se v tem zmislu izreče v svojem poročilu do visoke vlade. — Predlog se sprejme.

(Dalje prihodnjič.)